

Окремі проблеми апеляційного оскарження судових рішень щодо податкових правовідносин та шляхи їх вирішення

Забезпечення апеляційного оскарження судових рішень є важливим принципом здійснення правосуддя в адміністративних судах, згідно з яким: особам, які беруть участь у справі, а також особам, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси чи обов'язки, забезпечується право на апеляційне оскарження рішень адміністративного суду, крім випадків, встановлених Кодексом адміністративного судочинства України (далі - КАС України).

Як свідчить практика, через суб'єктивні (некомпетентність, неухважність, спрощений підхід тощо) та об'єктивні причини (складність правовідносин, велику кількість учасників процесу тощо) судами ухвалюються рішення, які не відповідають обставинам справи або нормам матеріального чи процесуального права [1, с. 121].

Апеляційне провадження є факультативною стадією адміністративного процесу, під час якої суд апеляційної інстанції переглядає за апеляційною скаргою адміністративні справи та судові рішення на предмет правильності застосування судом першої інстанції норм права та встановлення обставин у справі, що виникає з податкових правовідносин, забезпечуючи законність і обґрунтованість судових рішень, захист прав, свобод та інтересів осіб, які брали участь у справі, а також публічних інтересів.

Деякі науковці вказують, що строк подання апеляційної скарги залежить від того, чи була особа присутня під час оголошення судового рішення, оскільки, якщо особа була присутня, то цей строк розпочинається з наступного дня після проголошення. Однак, кожна особа може отримати копію постанови чи ухвали в різний час, тому строк для подання апеляційної скарги є індивідуальним [2, с 648-649].

ВАСУ у своєму листі від 19.05.2010 р. вказує, що у судовій практиці продовжує існувати проблема правильного застосування норм, що встановлюють строки апеляційного та касаційного оскарження. [3] Вивчення судової практики підтверджує, що мають місце помилки при встановленні дати, з якої визначається строк оскарження, встановлення початку перебігу строку, закінчення цього строку, визначення кола поважних причин його пропуску.

Аналіз судової практики свідчить про наступні порушення: 1) проблема визначення початку перебігу строку на оскарження або закінчення цього строку; 2) проблемним залишається визначення поважних причин пропуску строку на апеляційне оскарження; 3) проблема визначення дати, з якої обчислюється строк на оскарження, виникає у справах, в яких

відкладалося виготовлення судового рішення в повному обсязі, а саме: причиною скасування судових рішень у переважній більшості справ був висновок суду про те, що проголошення судового рішення у присутності сторін є належним повідомленням їх про винесення судового рішення та його зміст незалежно від того, чи у судовому засіданні було проголошено повний текст судового рішення, чи лише його вступну та резолютивну частини [4].

Суди повинні давати належну оцінку тому, що в судовому засіданні проголошується лише вступна та резолютивна частини рішення, а з правовою позицією суду, на якій ґрунтується оскаржуване рішення, особи, які беруть участь у справі, мають змогу ознайомитися тільки після одержання повного тексту такого рішення. Таким чином, особи, які беруть участь у справі, можуть визначити підстави оскарження рішення суду тільки після ознайомлення з повним текстом цього рішення.

З метою врегулювання проблеми належного забезпечення права осіб, які були відсутні у судовому засіданні, на апеляційне оскарження судового рішення, доцільно доповнити ст.186 КАС України [5] нормою, яка передбачала б, що у разі, якщо особа, що бере участь у справі, яка не є суб'єктом владних повноважень, не була присутня у судовому засіданні під час проголошення судового рішення, то строк апеляційного оскарження (10 чи 5 днів) розпочинається з наступного дня після отримання нею відповідно копії постанови чи ухвали.

Список використаних джерел

1. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України : Навчальний посібник / Бевзенко Володимир Михайлович. - К. : Алерта; КНТ; 2006. - 271 с.
2. Кравчук В.М. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України / Кравчук Володимир Миколайович. -Х.: Фактор, 2011.-800 с
3. Щодо застосування окремих норм процесуального права під час розгляду адміністративних справ : інформаційний лист ВАСУ від 19 трав. 2010р. № 708/11/13-10 з додатком. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
4. Постанова ВСУ від 27 жовтня 2009р. По справі № 21-1561во09 (судове рішення № 6818948) за позовом ТОВ «СУФФЛЕ Україна», правонаступником якого є ТОВ «Нью Ворлд Грейн Юкрейн», до ДПІ про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/6818948>.
5. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 2005 р. - № 35, / 35-36, 37 / - ст. 446.